

is: de kop, de hals, de borst, is zoo getrouw als den graveur mogelijk was naar het model gevolgd. De stand der pooten is overgenomen, slechts wordt de poot die het verst van den beschouwer is, opgeheven, en de andere gestrekt. Ook het zadel vertoont, tot in kleine details overeenkomsten. Lucas graveerde het paard gelijkzijdig met dat van Dürers prent zoodat de afdruk tegenzijdig werd.

Een vergelijking van beide bladen is zeer leerzaam voor de kennis van Lucas' techniek. De glanzingen en plooiën van de paardenhuid worden op dezelfde wijze, met lange, zich buigende lijnen en korte haaltjes, bijna puntjes, gegeven. Dürer's techniek is uitvoeriger, het modelé sprekender. Met zijn geduldige hand vergeleken is wat de Leidenaar hier geeft toch nog bijna snelschrift. Maar dat Lucas tracht Dürer's macht van stofuitdrukking nabij te komen, de snede van zijn burijn zich eigen te maken kan met een ontleening als deze onweerlegbaar worden aangetoond.

Het is wel merkwaardig de bewondering van Lucas en van Engebrechtsz., van leerling en van leermeester, voor eenzelfde kunstwerk op dezelfde wijze tot uiting te zien komen. De waarschijnlijkheid is, dunkt mij, groot dat ze samen slechts één exemplaar van het kostbare blad tot hun beschikking hadden en dat ze gelijktijdig er door beïnvloed zijn.

De wat nerveuzer gang van het paard heeft Lucas' prent met die van Engebrechtsz. gemeen. Ook, als men wil, op den achtergrond de muur die zich onregelmatig tegen het licht afteekent.

De prent van Lucas is te waardeeren om zijn rijkdom aan typische details. Allergeestigst zijn die burgerlijk-gewichtige stads-notabelen ¹⁾, die bijna slaafs-groetende, als op een nieuwen klant beluste eierboeren.

Van de koninklijke eer die aan Mordechai bewezen werd, geeft ons echter slechts het statig stappende ros dat hem draagt een dieperen indruk. Alles wat dit Hollandsche kunstwerk aan grootsche allure heeft, dankt het aan Dürer en, als steeds, in laatste instantie aan Italië.

N. BEETS.

BOURGONDISCHE DEVIEZEN.

Niets geeft een duidelijker indruk van de radicale verandering der levensvormen, die de Renaissance heeft gebracht, dan de vergelijking van het heldere proza van Erasmus' aardige vertellingen met de gezochte en soms platte grappen, die de beschaafde middeleeuwen voor geestig wilden doen doorgaan. Het was in de late middeleeuwen de tijd der deviezen en emblemen: ieder, die destijds wilde gelden als een man van smaak, had zijne eigene zinspreuk met het daarbij passende embleem, die hij te pas of te onpas aanbracht in zijne woonvertrekken, op zijne meubels en zelfs op zijne kleeren. Maar welk eene hinderlijke gezochtheid en welk een volkomen gemis aan geest vertoonen ons deze povere vindingen! De regentes Margaretha van Savoye, die eene van de meest ontwikkelde

1) Zag Lucas ze misschien zóó toen, in 1515, de jeudige Karel V in Leiden ingehuldigd werd?